

Bilag til Styrelsesvedtægt

- *Timetildeling*
- *Generelle bestemmelser*
- *10. KlasseCentre*
- *Specialundervisning*
- *Undervisning af tosprogede elever*
- *De Pædagogiske LæringsCentre*
- *DUS-ordningen*
- *Skolestruktur*

BILAG TIL STYRELSESVEDTÆGT

TIMETILDELING	4
A. Grundtildeling	5
B. Elevafhængige faktorer	5
C. Holdfaktor.....	6
D. Andre opgaver	6
E. Ledelse	6
F. Tid til tillidsrepræsentanter	6
G. Særskilte bevillinger	7
H. Specialundervisning	7
I. Opgørelse af elevtal	7
K. Klassedannelse	8
GENERELLE BESTEMMELSER	8
A. Obligatoriske emner.....	8
B. Uddannelses-erhvervs og arbejdsmarkedsorientering/vejledning	9
C. Centralt koordinerede vejledningsaktiviteter.....	9
D. Undervisning på lørdage.....	9
E. Ferieplan	9
F. Elevflytning til anden skole end distriktsskolen.....	10
G. Befordring af elever	10
H. Skolerne og deres distrikter	11
I. Undervisning i fritiden	11
J. Konfirmandundervisning	11
K. Om fritagelse for deltagelse i kristendomskundskab	11
10. KLASSECENTRE	13
A. Struktur.....	13
B. Undervisning	13
C. Udbudte studieretninger.....	13

D. Klassesdannelse.....	13
E. Tilmelding	14
SPECIALUNDERVISNING	15
A. Kompetencecentret og specialundervisning.....	15
B. Specialklasser og specialundervisning	15
C. DUS-specialgrupper	20
D. Specialskoler og specialundervisning	21
UNDERVISNING AF TOSPROGEDE ELEVER	24
A. Målsætning for tokulturelle klasser.....	24
B. Organisering	24
C. Modtageklasser.....	24
D. Udslusning fra modtageklasse.....	25
E. Supplerende undervisning i dansk som andetsprog	25
F. Tokulturelle klasser	26
G. Modersmålsundervisning	26
H. Sprogstimulerende tilbud for førskolebørn	26
I. Tolkning	26
J. Sent ankomne tosprogede unge.....	27
K. Økonomi	27
DE PÆDAGOGISKE LÆRINGSCENTRE (PLC).....	27
DUS-ORDNINGEN.....	30
A. Grundprincipper	30
B. Formål og opgave	30
C. Ledelsesstruktur.....	31
D. Normeringsforhold m.v.	31
E. Grundnormering	31
F. ”Ny skoledag”	32
G. Landsbyordning	32
H. Fritidstilbud til de 10-12 (14 årige) (DUS II).....	32

I. "Den centrale obligatoriske indsats" – i forhold til tosprogede i DUS.....	32
J. Fritidstilbud til børn med specielle behov.....	33

TIMETILDELING

Den enkelte skole tildeles et årligt undervisningstimetotal til brug for normalundervisning og specialundervisning efter følgende regler:

- A. En grundtildeling pr. årgang, uanset elevantal. Grundtildelingen svarer til Undervisningsministeriets vejledende timetal dog reduceret med én time i 4. klasse.
- B. En differentieret E(lev) faktor delt ind i en faktor for bh-klasse, en for indskoling, en for mellemtrin, en for udskoling og en for 10. klasse.
- C. En H(old) faktor, som er afhængig af skolens samlede elevtal.
- D. "Andre opgaver" tillægges som en faktor af $A+B+C$. Det drejer sig om opgaver som pædagogisk servicecenter, pædagogisk råd, tilsyn, prøver, MUS, uddannelse m.v.
- E. Tid til ledelse tildeles hver skole ud fra henholdsvis en grundnormering og en faktor for hver lærernormering.
- F. Tillidsrepræsentanter tildeles særskilt tid, jf. bestemmelserne i Arbejdstidsaftalen.
- G. "Særskilte bevillinger" som tillægges specifikt til den enkelte skole. Det drejer sig om aldersreduktion, mentorordning, nye lærere, seniordage m.v.
- H. Herudover tildeles der timer af PPR til enkelte elever, herunder til 2-kulturelle klasser, modtageklasser, modersmålsundervisning, elever med særlige behov, special- og modtageklasser og enkeltintegrationstimer, jf. afsnittet om *Specialundervisning og Undervisning af tosprogede elever* i styrelsesvedtægten.

A. Grundtildeling

Hver årgang gives en grundtildeling, som svarer til Undervisningsministeriets vejledende timetal, der ses nedenfor.

- Børnehaveklasse:	600,0 U-timer
- 1. klasse:	690,0 U-timer
- 2. klasse:	712,5 U-timer
- 3. klasse:	802,5 U-timer
- 4. klasse:	772,5 U-timer *
- 5. klasse:	832,5 U-timer
- 6. klasse:	840,0 U-timer
- 7. klasse:	870,0 U-timer
- 8. klasse:	990,0 U-timer
- 9. klasse:	930,0 U-timer
- 10. klasse:	930,0 U-timer

* = I forhold til ministeriets vejledende timetal er der i Aalborg Kommune reduceret med en time i 4. klasse.

B. Elevafhængige faktorer

Der tildeles skolerne timer efter 2 forskellige elevafhængige faktorer. Den første er E(lev)-faktoren, der tildeles hver årgang. E-faktoren gives på 5 trin: Bh-klasse, indskoling, mellemtrin, udskoling og 10. klasse.

- Børnehaveklasse:	13,8 U-timer
- 1. klasse – 3. klasse:	19,0 U-timer
- 4. klasse – 6. klasse:	22,1 U-timer
- 7. klasse – 9. klasse:	25,5 U-timer
- 10. klasse:	23,8 U-timer

Den anden elevafhængige faktor er en I(nkludering)-faktor:

- Børnehaveklasse:	3,3 U-timer
- 1. klasse – 3. klasse:	3,3 U-timer
- 4. klasse – 6. klasse:	2,1 U-timer
- 7. klasse – 9. klasse:	1,2 U-timer
- 10. klasse:	1,2 U-timer

C. Holdfaktor

Der tildeles en faktor, som afhænger af antallet af elever, H(old)-faktoren. H-faktoren, der tildeles hver skole, er differentieret ud fra skolens samlede elevtal for Bh.klasse-9. klasse.

- Skoler med < 100 elever	0,79
- Skoler med > 100 og < 200 elever	0,73
- Skoler med > 200 og < 300 elever	0,82
- Skoler med > 300 og < 400 elever	1,02
- Skoler med > 400 og < 500 elever	1,06
- Skoler med > 500 og < 600 elever	1,17
- Skoler med > 600 og < 700 elever	1,20
- Skoler med > 700 elever	1,25

For 10. klasse tildeles efter en todelt H-faktor, der er afhængig af skolens elevtal i 10. klasse.

- Skoler med < 100 elever	0,85
- Skoler med > 100 elever	1,36

D. Andre opgaver

Der tildeles tid til andre opgaver som en faktor af A+B+C. Faktoren er på 0,36. "Andre opgaver" refererer til overenskomsten og Arbejdstidsaftalens definition, og indeholder opgaver som pædagogisk servicecenter, pædagogisk råd, tilsyn, prøver, MUS, uddannelse m.v.

E. Ledelse

Der udløses tid til ledelse således:

Grundbevilling til hver skole 1.924 timer

Herudover udløses 48,8 time pr. lærernormering ud over de første 15 normeringer.

F. Tid til tillidsrepræsentanter

Grundbevilling	100 timer
Pr. lærernormering	4,3 timer

G. Særskilte bevillinger

Særskilte bevillinger tillægges specifikt den enkelte skole. Det drejer sig om følgende:

1. Seniordage, jf. gældende overenskomstregler
2. Aldersreduktion, jf. gældende overenskomstregler
3. Uddannelsesforløb for nye lærere
  - a. 20 timer pr. lærer med 'kun lidt erfaring'
  - b. 40 timer pr. dimittend
4. Mentor-ordning for nye lærere
5. Centrale undervisningsmiddeludvalg i Pædagogisk medicenter
6. Der kan efter ansøgning tillægges et timetal til brug for korundervisning.

H. Specialundervisning

A. Specialundervisning – specialklasser

Timetallet i specialklasser aftales overordnet med skolerne i overensstemmelse med gældende lovgivning.

B. Inkluderingspulje

Der udmeldes ikke en specifik inkluderingspulje. Timer til arbejde med inkludering er en del af den samlede timebevilling til 1.- 9. klasse, og udmeldes herigennem, jf. punkt A.

C. Timer tildelt af PPR

Yderligere timer til specialundervisning tildeles af PPR ud fra konkret vurdering af behov, jf. afsnittet om *Specialundervisning* og *Undervisning af tosprogede elever* i styrelsesvedtægten.

I. Opgørelse af elevtal

Elevtallet opgøres som følger:

For børnehaveklasse - 7. klasse opgøres elevtallet ved indberetningen efter indskrivningen omkring den 1. februar.

For 8.-9. klasse opgøres elevtallet pr. 5. september på baggrund af det faktiske elevtal.

For 10. klasse opgøres elevtallet ved etableringen af 10. klasses forløb i juni måned.

J. Timer vedr. erhvervsuddannelse (20/20 ordning)

Der er skabt mulighed for et 10. klasseforløb, der består af først 20 uger i folkeskolen, dernæst 20 uger i et erhvervsuddannelsesgrundforløb. Det samlede forløb afsluttes med folkeskolens 10. klasses afgangsprøve.

Timetildelingen til elever der vælger ordningen reduceres med halvdelen af årstildelingen.

K. Klassesdannelse

Kompetencen til at danne klasser ligger hos *skolerne*. Det er ligeledes den enkelte skole, der afgør ansøgninger om frit skolevalg, jf. dog punkt G i afsnittet *Generelle bestemmelser* i styrelsesvedtægten.

Det skal dog bemærkes, at optagelse af elever via det frie skolevalg ikke må udløse behov for anlæg.

L. Samlet tildeling og anvendelse

Summen af ovenstående punkter udgør skolens samlede undervisningstimetotal til brug for undervisningen i børnehaveklassen til og med 10. skoleår, inkl. specialundervisning og specialklasser.

Skolebestyrelsen fastlægger principperne for undervisningstimetallets anvendelse, men skal sikre, at folkeskolelovens bestemmelser om timetal overholdes.

Skolebestyrelsen skal være opmærksom på, at de ressourcer, der afsættes til specialundervisning, skal være tilstrækkelige til at sikre, at der kan etableres specialundervisning i nødvendigt omfang gennem hele skoleåret.

Undervisningstimetallet og O-timetallet for elever i børnehaveklasser til og med 2. klasse er min. 750 timer/år tilsammen.

GENERELLE BESTEMMELSER

A. Obligatoriske emner

I folkeskolelovens § 7 nævnes tre obligatoriske emner, som indgår i undervisningen:

1. Færdselslære.
2. Sundheds- og seksualundervisning og familiekundskab.
3. Uddannelses-, erhvervs- og arbejdsmarkedsorientering.

Skolebestyrelsen fastsætter selv de obligatoriske emners placering i fag og på klassetrin samt deres tidsmæssige omfang - jf. folkeskolelovens § 10.

B. Uddannelses-erhvervs og arbejdsmarkedsorientering/vejledning

Den enkelte skole har ansvaret for undervisningen i ovenstående obligatoriske emne, idet der henvises til Folkeskolelovens § 7, § 8 og § 9. Ligeledes henvises til bekendtgørelse om formålet med undervisningen i folkeskolens fag § 49 og til Fælles Mål: Læseplan for uddannelses-, erhvervs- og arbejdsmarkedsorientering.

Undervisningen, herunder fællesaktiviteter med ungdomsuddannelserne og til det omgivende samfund, tilrettelægges i samarbejde med Ungdommens Uddannelsesvejledning i kommunen.

Vejledning om valg af ungdomsuddannelse og erhverv for elever i folkeskolens 6.-9. (10.) klasse foretages iflg. Lov 298 (30/4) 2003 af vejledere fra UU i samarbejde med den enkelte skole.

C. Centralt koordinerede vejledningsaktiviteter

I tilknytning til det obligatoriske emne "Uddannelses-, erhvervs- og arbejdsmarkedsorientering" kan skolen beslutte at eleverne kan deltage i virksomhedsbesøg og modtage gæsteundervisning. Disse aktiviteter kan, efter ansøgning, delvist finansieres af UU-Aalborg.

Herudover tilbyder Ungdommens Uddannelsesvejledning de enkelte skoler koordinerende arrangementer inden for:

- Erhvervspraktik på 8. eller 9. klassetrin.
- Brobygning på 10. klassetrin.
- Præsentationskurser på ungdomsuddannelserne (primært 8. klassetrin).

D. Undervisning på lørdage

Skolebestyrelsen kan godkende, at undervisningen for hele eller dele af skolens undervisning henlægges til lørdage i forbindelse med forældredage/arrangementer.

E. Ferieplan

Aalborg Kommune følger Undervisningsministeriets vejledende ferieplan med følgende ændringer:

- a. Sommerferie ca. 6½ uge.
- b. Der afholdes vinterferie i uge 8. De dage, der skal bruges til vinterferien, tages fra jule-, påske- og sommerferien.

- c. De år, hvor det er muligt, skal fredag efter Kr. Himmelfartsdag være en fredag. Denne dag tages fra jule-, påske- eller sommerferien.

F. Elevflytning til anden skole end distriktsskolen

Elevflytning i forbindelse med indskrivning:

1. Alle elever indskrives via distriktsskolen. Elever, der ønsker anden skole end distriktsskolen, ansøger om dette.
2. Klasserne formes på grundlag af tilmeldte elever fra skoledistriktet.

Kompetencen til at danne klasser ligger hos skolerne, der også afgør ansøgninger om frit skolevalg. Optagelse af elever via det frie skolevalg må dog ikke udløse behov for anlæg og inventar.

Elevflytning i øvrigt:

Elevflytning skal som hovedregel godkendes af modtagende skole, såfremt klasserne på det enkelte klassetrin har under 24 elever i gennemsnit.

Hvis klasserne har 24 elever eller derover, kan skolen afslå en ansøgning om optagelse jfr. frit skolevalg. Hvis der er flere ansøgere, jfr. frit skolevalg, end skolen ønsker at optage, er prioriteringen:

Kommunens egne borgere går forud for andre.

Søskende til elever på skolen går forud for andre.

Nærmere-boende går forud for fjernere-boende.

Lodtrækning i det omfang, objektive hensyn ikke fører til en prioritetsordning. Skolerne skal i forbindelse med elevflytninger udfærdige flyttebevis.

G. Befordring af elever

Ansøgninger om fri befordring af elever afleveres på elevens skole. Ansøgninger alene begrundet med skolevejens længde bevilges af skolelederen på elevens distriktsskole.

Ansøgninger begrundet med farlig skolevej sendes til Skoleafdelingen, der sender det til udtalelse hos Politiet og Teknisk Forvaltning. Undtaget er dog ansøgninger, hvor strækningens trafikfarlighed tidligere er blevet vurderet. Sådanne ansøgninger afgøres ligeledes af skolelederen.

Ved ansøgning begrundet i tilskadecomst eller sygdom skal forældrene selv kontakte Skoleafdelingen.

Der bevilges ikke transport til elever, der ikke går på sin distriktsskole. Undtaget kan dog være elever, der er placeret af PPR eller ved tilskadecomst/sygdom.

Med hensyn til nærmere beskrivelse af betingelserne for befordring henvises til folkeskolelovens § 26 om befordring af elever i folkeskolen.

H. Skolerne og deres distrikter

Stk. 1: Der henvises til den udarbejdede oversigt med gadefortegnelse over skoleområder og skoledistrikter.

Stk. 2: Der kan af Skole- og Kulturforvaltningen foretages mindre distriktsændringer i forbindelse med den årlige indskrivning.

I. Undervisning i fritiden

Korsang

I henhold til folkeskolelovens § 3, stk. 3 tilbydes undervisning i korsang.

Timerne tildeles den enkelte skole efter ansøgning med min. 2 lektioner.

Undervisningen er gratis.

Aalborg Kulturskole

I samarbejde med Aalborg Kulturskole under Aalborg Kommunale Skolevæsen tilbydes eleverne undervisning i musik (musikgrundskole, instrumentalundervisning samt sammenspil), billedkunst og drama.

Der betales for undervisningen.

J. Konfirmandundervisning

- Konfirmandundervisningen foregår i 7.klasse
- Klassen går samlet til præst de to første lektioner på en ugedag
- Der lægges ikke undervisning på skolen i de pågældende lektioner

Man kan afvige fra aftalen, hvor særlige forhold taler for det, og skolen og præsterne er enige herom.

K. Om fritagelse for deltagelse i kristendomskundskab

Folkeskoleloven giver mulighed for, at man som forældre kan anmode om sit barns fritagelse for undervisning i kristendomskundskab for at undgå, at undervisningen medfører en samvittighedskonflikt hos barnet. Dog skal man som forældre/indehaver af forældremyndigheden skriftligt erklære sig villig til at påtage sig at sørge for barnets religionsundervisning, subsidiært oplyse om etiske og moralske værdier, hvis man ikke bekender sig til nogen religion. Fritagelse kan normalt kun ske ved starten

af et skoleår, og er barnet over 15 år, skal det give sit samtykke. Der vil fra skolens side ikke blive tilbudt anden undervisning til erstatning for timerne i kristendomskundskab.

Forud for, at en elev fritages for at deltage i undervisningen i kristendomskundskab, jf. folkeskolelovens § 6, stk. 2, skal skolens leder eller en af ham udpeget stedfortræder vejlede forældrene om fagets indhold og konsekvenserne af fritagelsen.

10. KLASSECENTRE

A. Struktur

I Aalborg Kommune er der frit skolevalg for elever i 10. klasse. Der er oprettet 5 10. KlasseCentre. Centrene er placeret på Løvvangskolen, Sofiendalskolen, Seminariskolen, Filstedvejens Skole og Hals Skole.

Centrene betragtes som selvstændige økonomiske og normeringsmæssige enheder med egne lærere. Centrene er underlagt den lokale skoles ledelse og skolebestyrelse.

B. Undervisning

Obligatoriske fag: 16 lektioner om ugen
dansk 8, engelsk 4 og matematik 4

Studieretning: 8 lektioner om ugen

Obligatoriske tilbudsfag: 4-10 lektioner om ugen
engelsk 2, matematik 2, tysk el. fransk 4, fysik/kemi 2

Brobygning m.v.:

Der er i undervisningen indlagt et brobygningsforløb eller lignende forløb af en varighed på 2 uger.

C. Udbudte studieretninger

Sproglig
Naturfaglig
TEK 10 (Teknisk retning)
MERK 10 (Handelsretningerne HG eller HHX)
Medie/kommunikation
Kreativ Linie
Krop og idræt
3 S (Social, Sundhed og Service)
Samfundsfaglig
To-sproget
20/20 Medie
20/20 Technology
20/20 HG

D. Klasedannelse

Klasserne dannes ud fra søgningen på den enkelte studieretning. Det betyder, at der kan dannes flere klasser inden for samme studieretning, mens nogle studieretninger ikke oprettes, fordi der er for få, der har søgt den pågældende studieretning.

E. Tilmelding

Der er fri tilmelding for 9. klasseelever til alle 5 centre. Elever fra andre kommuner kan optages mod betaling. Skoleafdelingen koordinerer tilmeldingen og beslutter den endelige fordeling af eleverne på de enkelte studieretninger og centre.

SPECIALUNDERVISNING

Formålet med specialundervisningen er så tidligt som muligt at fremme og styrke udviklingen hos børn med særlige behov. Pædagogisk Psykologisk Rådgivning samarbejder med skolerne om forskellige modeller til en bedre organisering med henblik på at øge inkluderingen af børn med særlige behov i den almindelige undervisning.

A. Kompetencecentret og specialundervisning

Alle skoler i Aalborg Kommune har et kompetencecenter. Kompetencecentret er det forum på skolen, hvorfra initiativer omkring skolens rummelighed og samarbejde med PPR organiseres. Kompetencecentret og skolens leder er ansvarlig for, at der ydes den nødvendige specialpædagogiske bistand for elever med særlige behov.

Med udgangspunkt i klasselærerens beskrivelse af eleven og PPR's vurdering udarbejder specialundervisningslæreren en individuel undervisningsplan, der er udgangspunkt for specialundervisningen.

Kompetencecenteret er et refleksionsrum for den inkluderende skole, og retter sig mod både den almene undervisning og specialundervisningen.

Kompetencecentrets undervisning kan være organiseret som en forebyggende, foregribende og/eller indgribende indsats.

Kompetencecenteret er repræsenteret i skolens trivselsforum. Der foregår generelt et samarbejde om koordineringen af indsatsen mellem kompetencecenteret og trivselspersonen.

Inkluderingspulje

Skolerne får ressourcerne til kompetencecentrets specialundervisning udmeldt som en inkluderingspulje. Den overordnede tankegang med inkluderingspuljen er, at skolerne ved at tilrettelægge en tidlig fleksibel og forebyggende indsats, herunder foretage ændringer i normalundervisningen ud fra den enkelte elevs behov, vil kunne mindske antallet af elever, der tages ud af deres normalklasse. På denne måde øges både skolernes rummelighed og elevernes inkludering i normalundervisningen. Skolerne er dog forpligtet til også at anvende disse ressourcer til en egentlig specialpædagogisk indsats overfor børn med særlige behov.

B. Specialklasser og specialundervisning

Specialklasserne modtager elever, der ikke kan inkluderes i folkeskolens almene undervisning.

Specialundervisning i specialklasser er organiseret på forskellige folkeskoler i Aalborg Kommune. Det ugentlige lektionstimental følger minimumstimeplanen.

Der udarbejdes individuelle undervisningsplaner for alle eleverne i specialklasserne.

Indskolingsgrupper

Indskolingsgruppernes målgruppe er elever til børnehaveklasse, der vurderes at have brug for et specialpædagogisk tilbud, der falder inden for PPR's øvrige specialklasser. Elever, hvor der er et udtalt behov for nærmere udredning med henblik på skolestart. Eleverne i indskolingsgrupperne har specifikke indlæringsvanskeligheder, generelle indlæringsvanskeligheder eller AKT-vanskeligheder. Elever fra indskolingsgrupperne har fortrinsret til optagelse i relevante specialpædagogiske tilbud.

Indskolingsgrupperne er placeret på:

- Tornhøjskolen
- Seminariskolen
- Nr. Uttrup Skole.

Strukturklasser

Elever med behov for struktur, forudsigelighed og faste rammer. Disse elever beskrives ofte som opmærksomhedsforstyrrede, forstyrrende, impulsstyrrede og har svært ved drage erfaringer. Disse elever kan dårligt samarbejde med jævnaldrende og er afhængige af tæt voksenkontakt. De afledes let og kan ikke derfor fastholde en arbejdsplan. Eleverne fungerer bedst i en lille gruppe og leger mest optimalt kun med få andre børn. Undersøges de psykologisk fremtræder de ofte normaltbegavede og i selve testsituationen velfungerende og samarbejdsvillige. Eleverne viser til tider umodenhed og en ringe realistisk opfattelse af sig selv og ringe forståelse af sig selv i sociale sammenhænge.

Strukturklasserne er tilknyttet AKT-centrene på:

- Gl. Lindholm Skole
- Nr. Uttrup Skole.

Elever i strukturklasser modtager undervisning i de fælles indskolingsgrupper i forbindelse med børnehaveklasse.

Elever med specifikke indlæringsvanskeligheder

Elever med specifikke indlæringsvanskeligheder er normaltbegavede elever med indlæringsvanskeligheder i et eller flere af følgende områder:

- sprog og tale
- skriftsprogstilegnelse (tale, skrive og læse)
- matematik

Elever med specifikke indlæringsvanskeligheder modtager undervisning i de fælles indskolingsgrupper i forbindelse med børnehaveklasse.

Specialklasserne for elever med specifikke indlæringsvanskeligheder er placeret på:

- Mellervangskolen: sproglæseklasse for elever med svære læsevanskeligheder (1.-7. klasse)
- Mellervangskolen: praktiklæseklasse for elever med svære læsevanskeligheder (8.-10. klasse)
- Gug Skole (4.-7. klasse), Vestbjerg Skole (4.-7. klasse) og Højvangskolen (4.-9. klasse): læseprojekt hvor de elever, der er tilknyttet læseprojektet, får læseundervisning, derudover følger de deres normalklasse.

Elever med autismespektrumforstyrrelse.

Elever med autismespektrumforstyrrelse har en diagnose inden for autismespektret, hvilket medfører en funktionsnedsættelse inden for elevens forestillingsevne og sociale og kommunikative udvikling, ligesom der ses ritualer eller særinteresser. Fælles kendetegn er en gennemgribende udviklingsforstyrrelse, hvor kvaliteten i forhold til kommunikation, social gensidighed og/eller forestillingsevne er forstyrret.

Specialklasserne for elever med autismespektrumforstyrrelse er placeret på:

- Kærbykolen (0.-10. klasse)
- Vodskov Skole (0.-10. klasse)
- Vestbjerg Skole (0.-10. klasse)
- Langholt Skole (0.-10. klasse)

På baggrund af den individuelle undervisningsplan udarbejdes et ugeskema, der tager udgangspunkt i elevens personlige, sociale og intellektuelle forudsætninger og specialpædagogiske behov. Undervisningen er visuelt struktureret med en høj grad af forudsigelighed. Der undervises i de obligatoriske fag på det pågældende klassetrin.

Elever med fysiske handicaps og specifikke indlæringsvanskeligheder

Hos de fleste af eleverne er det fysiske handicap knyttet til en hjerneskade med deraf følgende specifikke indlæringsvanskeligheder. Eleverne lider eksempelvis af Cerebral Parese (spastikere), rygmarvsbrok og muskelsvind.

Undervisningen sigter mod at bedre elevens muligheder for kommunikation, og at eleven bliver bedre rustet til at kompensere for sine specifikke indlæringsvanskeligheder. Undervisningen tilbydes elever med:

- sproglige vanskeligheder (ekspressive og impulsive)
- behov for alternativ kommunikation
- stemme- og/eller udtalevanskeligheder
- læse- og stavevanskeligheder (som et supplement til klassens undervisning)
- behov for afprøvning af kompenserende programmer og udstyr
- behov for synskompenserende undervisning
- hørevanskeligheder
- ergo- og fysioterapeutisk tilbud

Specialklasserne for elever med fysiske handicaps og specifikke indlæringsvanskeligheder er placeret på:

- Vester Mariendal Skole (0.-10. klasse)

Elever med generelle indlæringsvanskeligheder

Elever kan af meget forskellige grunde have det svært i det almindelige skolesystem, der lægger meget vægt på boglige færdigheder. Fælles for disse elever er, at deres generelle udvikling ikke er på højde med kammeraternes i deres sædvanlige klasse. De har svært ved at følge med i dansk og matematik, og de kan have besvær med at forstå det stof, der gennemgås i klassen. Disse elever oplever ofte skolegangen som meget problematisk, og udvikler let en negativ opfattelse af deres egne evner og muligheder for at begå sig.

Elever med generelle indlæringsvanskeligheder modtager undervisning i de fælles indskolingsgrupper i forbindelse med børnehaveklasse.

Specialklasser for elever med generelle indlæringsvanskeligheder er placeret på:

- Byplanvejen Skole (1.-10. klasse)
- Løvvangskolen (1.-10. klasse)
- Nibe Skole (1.-10. klasse)
- Stolpedalsskolen (1.-10. klasse)
- Tornhøjskolen (1.-10. klasse)
- Hals Skole (8.-10. klasse)
- Ulsted Skole (1.-7. klasse)

Elever med massive indlæringsvanskeligheder

Elevgruppen omfatter elever med mange forskellige fysiske handicaps og syndromer. Fælles for alle eleverne er, at de i en eller anden udstrækning er sent udviklede og mentalt retarderede. Eleverne har alle behov for en massiv specialundervisningsindsats på alle områder. Undervisningen foregår differentieret, og er tilpasset den enkelte elevs mentale udvikling.

Specialklasserne for elever med massive indlæringsvanskeligheder er placeret på:

- Svenstrup Skole (0.-10. klasse)
- Løvvangskolen (inkl. Paraplyen) (0.-10. klasse)
- Filstedvejens Skole (0.-10. klasse)

AKT-vanskeligheder (Adfærds-, Kontakt- og Trivselsvanskeligheder)

Målgruppen er elever, der primært har vanskeligheder med adfærd, kontakt og trivsel og heraf afledte faglige problemer, der gør, at de ikke altid kan rummes i den almindelige folkeskole. AKT er et undervisningstilbud til elever, der af mange forskellige årsager ikke kan opfylde folkeskolens krav til adfærd og socialt samspil. Erfaringsmæssigt vil vanskeligheder inden for adfærd, kontakt og trivsel påvirke elevens (ind)læring og udviklingen af personlighed og kvalitet i elevens adfærd, kontakt og trivsel.

Elever med AKT-vanskeligheder modtager undervisning i indskolingsgrupper i forbindelse med børnehaveklasse.

AKT-centre for elever med AKT-vanskeligheder er placeret på:

- Tornhøjskolen (1.-9. klasse)
- Gl. Lindholm Skole (1.-9. klasse)
- Nr. Uttrup Skole (1.-7. klasse)
- Seminariskolen (1.-10. klasse)

På hvert AKT-center opdeler skolen den samlede gruppe af AKT-elever i trin efter alder:

- trin 1 vil typisk dække 1.-3.klasse
- trin 2 vil typisk dække 4.-7.klasse
- trin 3 vil typisk dække 8.-10.klasse

Der findes desuden følgende AKT-klasser:

- "Gårdskolen" på Nørholm Skole: Målgruppen er elever der har svære sociale og følelsesmæssige vanskeligheder og er primært for elever der har potentiale til Folkeskolens afgangsprøve (FSA). Der undervises primært i dansk, matematik og engelsk m.h.p. FSA.

- "Ny start" på Højvangskolen: 9. klasse. De unge har ofte været ude af skolesystemet i længere tid af forskellige årsager. De unge går som regel i klassen i 2 år, hvor de undervises, samt får opkvalificeret deres kognitive kompetencer, dvs. lærer at tænke sig om, at begå sig, både fagligt og socialt; lærer at stoppe op og tænke, før de handler.
- "Praktikklassen" på Højvangskolen: 8.-10. klasse. Målgruppen er overbygningselever med faglige, sociale og følelsesmæssige vanskeligheder. Der undervises primært i dansk, matematik, engelsk og værkstedsaktiviteter. Undervisningen er individuelt tilpasset elevens forudsætninger.
- "Kivaen" på Vejgaard Østre Skole: 1.-5. klasse. Undervisningstilbuddet er for elever, som har været forsøgt hjulpet i andre tilbud, Der er mulighed for vedvarende undervisning/dagbehandling.
- "Metroen" på Frejlev Skole: 1.-10. klasse. Eleverne er svært underviselige og baggrunden for visitationen til Metroen er ofte problemer i skolen, hjemmet og/eller i fritiden
- AKT-klasse på Hou Skole: 1.-5. klasse. Eleverne har af forskellige faglige og/eller sociale årsager vanskeligt ved at klare sig i en større klasse, hvorfor de undervises i mindre grupper.
- Klasserække på Nibe Skole: 1.-10. klasse. Tilbuddet er undervisning af elever med sociale og emotionelle problemer.
- AKT-klasse på Tofthøjskolen: 1.-10. klasse. Tilbuddet er rettet mod normalt begavede elever, der af mange forskellige årsager ikke kan honorere folkeskolens krav til adfærd og socialt samspil.

ADHD

Elever med en diagnose inden for ADHD lider i forskelligt omfang af opmærksomhedsforstyrrelser, hyperaktivitet og impulsivitet. Eleverne kan have store problemer med at begå sig socialt. De vil ofte støde andre folk fra sig, da de har vanskeligt ved at sætte sig ind i andres situation, har en lav tolerancetærskel, et højt frustrationsniveau og manglende selvkontrol. Enkelte elever fra ADHD-klasserne integreres i normalklasser i enkelte fag. Eleverne i specialklasserne er fordelt på klassetrinene dækkende bh. klasse - 10.klasse.

Specialklasserne for børn med ADHD er placeret på:

- Højvangskolen (0.-10. klasse)
- Sofiendalskolen (0.-10. klasse)

Sulsted Landevej

Der er udover specialklasserne for elever med ADHD også et dagbehandlingstilbud, som hedder Sulsted Landevej, der er et socialpædagogisk behandlingstilbud med intern skole og plads til 10 elever. Elever i skolealderen med specifikke hjerneorganiske dysfunktioner (f.eks. svær ADHD), kognitive vanskeligheder og massive emotionelle og sociale vanskeligheder. Eleverne kan have betydelige kontaktforstyrrelser, har ofte udadrettet adfærd og ringe skolefagligt funktionsniveau.

Tilknytningsforstyrrelser

Disse elever er tidligt følelsesmæssigt skadede og har vanskeligt ved tæt følelsesmæssig kontakt og derudover en adfærd, der er afvisende og aggressiv.

Specialklassen for elever med tilknytningsforstyrrelser (tidligt følelsesmæssigt skadede elever) er placeret på:

- Gl. Lindholm

Almene bemærkninger om specialklasserne

Elever i specialklasser har forskellige behov for specialpædagogisk, fysiologisk og ergoterapeutisk bistand. Undervisningen af den enkelte specialklasse og den enkelte elev må derfor være baseret på en udredning og vurdering af elevernes individuelle behov.

Pædagogisk Psykologisk Rådgivning foretager denne udredning og vurdering.

Det tilstræbes at tilrettelægge undervisningen, så eleven i videst muligt omfang integreres i skolens almene undervisning og om muligt udsendes til hjemskolen.

Undervisningen af den enkelte elev må derfor lægge sig så tæt på den almene undervisning som muligt, hvad angår fagene og deres indhold.

Der er tilknyttet ergo- og fysioterapi til følgende specialklasser:

- Elever med fysiske handicaps og specifikke indlæringsvanskeligheder
- Elever med ADHD
- Elever med autismspektrumforstyrrelse
- Elever med massive indlæringsvanskeligheder

For elever i øvrige specialklasser tildeles der ergo- og fysioterapi efter individuelt vurderede behov.

C. DUS-specialgrupper

DUS-specialgrupperne har en højere normering end DUS'erne generelt. Det anbefales, at eleverne i specialklasserne og specialskolerne indskrives i DUS-specialgrupper på den skole, hvor de er placeret i specialklasse, således der skabes helhed og sammenhæng i det samlede tilbud.

Der tilbydes special-DUS eller fritidstilbud til elever i specialklasserne og på to af specialskolerne:

- Elever med autismspektrumforstyrrelse: 0.-10. klasse
- Elever med ADHD: 0.-10. klasse
- Elever med specifikke indlæringsvanskeligheder: eleverne følger som udgangspunkt normal-DUS
- Elever med AKT-vanskeligheder: 0.-5. klasse
- Elever med generelle indlæringsvanskeligheder: 0.-3. klasse
- Elever med massive indlæringsvanskeligheder: 0.-10. klasse
- Elever i indskolingsgrupper: 0. klasse
- Elever i strukturklasser: 0.-5. klasse
- Elever med fysiske handicaps og specifikke indlæringsvanskeligheder: 0.-10. klasse

D. Specialskoler og specialundervisning

Specialskolerne modtager elever, der hverken kan rummes i folkeskolernes almene undervisning eller i specialklasserne.

Specialskolerne modtager ligeledes elever fra andre kommuner i Region Nordjylland i tilfælde af, at den pågældende kommune ikke selv er i stand til at give eleven et passende tilbud.

Der udarbejdes individuelle undervisningsplaner for alle elever på specialskolerne og i Hospitalsundervisningen.

Titanskolen og Godthåbskolen

Titanskolen og Godthåbskolen er skole- og dagbehandlingstilbud, der fungerer i et samarbejde mellem Skole- og Kulturforvaltningen og Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen. Skolerne er heldagstilbud til behandlingskrævende børn i alderen 7-16 år.

De seneste år har der været 16 elever på hver skole.

A. Formål

Tilbuddene rummer de elever, der ikke kan være andre steder, og som står lige før en anbringelse begrundet i skole- og fritidsmæssige samt socialpædagogiske problemer.

Formålet er at give disse elever et tilbud om støtte i en udstrækning, så de kan forblive i deres nærmiljø og fastholde deres eget netværk.

B. Indhold

Tilbuddene indeholder:

- undervisning
- fritidstilbud
- socialpædagogisk bistand
- familierådgivning

Det konkrete indhold bestemmes ud fra den enkelte elevs behov, hvorved det sikres, at den specialpædagogiske bistand er tilpasset den enkelte elev.

C. Visitation

Visitation til Titanskolen og Godthåbskolen sker gennem en central visitation foretaget af en repræsentant fra PPR og en repræsentant fra familiegruppelederne. Forinden visitering skal der foreligge materiale fra skolelederen, PPR og familiegruppen.

Egebakken og Kollegievejens Skole

Egebakken og Kollegievejens Skole er undervisningstilbud til elever fra 0.-10. klasse med autismespektrumforstyrrelse eller andre gennemgribende udviklingsforstyrrelser herunder elever med sekundært psykiske forstyrrelser.

Elevtallet har de seneste år på Kollegievejens Skole været ca. 60 elever og på Egebakken ca. 75.

A. Formål

Formålet er at styrke eleverne til i så høj grad som muligt at forvalte deres eget liv ved at give så optimale læringsmuligheder som muligt for denne elevgruppe ud fra en individuelt tilrettelagt undervisning.

B. Indhold

Egebakken og Kollegievejens Skole indeholder:

- undervisning
- DUS-specialgruppe, der er frivilligt

Der undervises efter TEACCH metoden.

Der er tilknyttet konsulenter til skolerne samt psykolog, musikterapeut, ergo- og fysioterapeut.

C. Visitation

Visitation foretages af PPR Aalborg. Visitationen til autismeområdet foregår i S-teamet, der er tværfagligt og sammensat af psykologer, specialundervisningskonsulenter og talehørekonsulent.

Hospitalsundervisningen

Hospitalsundervisningen tilbydes indlagte og ambulant behandlede børn og unge i alderen 6-17 år på sygehus Nord, Sygehus Syd, Børne- og Ungdomspsykiatrisk afd. A1, A2 og A3.

Årligt modtager ca. 75 børn og unge undervisning hos Hospitalsundervisningen.

A. Formål.

Formålet er at give de indlagte og ambulant behandlede børn og unge en undervisning, som er tilpasset den situation, de er i netop nu. Ved Hospitalsundervisningen skoleafdelinger gælder det, at de pågældende børn og unge kan være svært underviselige. De er præget af vidt forskellige baggrunde og symptomer, der diagnostisk spænder fra somatiske lidelser til svære psykiske lidelser.

B. Indhold.

De pågældende børn og unge kræver en faglig og social undervisning, der er specielt tilrettelagt i små og velstrukturerede rammer. Det handler om at give eleverne selvværd, selvtillid, selvindsigt og handlemuligheder ud fra den givne situation, de er i. Nogle elever befinder sig i en kritisk og livstruende situation, der nødvendiggør, at lærerne er ekstra agtpågivende.

C. Visitation

Visitationen sker i et samarbejde mellem Hospitalsundervisningen og den enkelte Sygehusafdeling (skoleafdeling Nord (Sygehus Nord), skoleafdeling Psyk. (Børne - og Ungdomspsykiatrisk afd. A samt Sygehus Syd)).

Voksenskole for undervisning og kommunikation

Skolen modtager elever med stort set alle typer funktionsnedsættelser, herunder udviklingshæmmede, sent udviklede personer, personer med bevægelsesvanskeligheder, sindslidende inkl. sindslidende med anden etnisk baggrund, personer med erhvervet hjerneskade, autisme inkl. asperger, ADHD, socio-emotionelle vanskeligheder samt multihandicappede.

A. Formål

Voksenskolen for undervisning og kommunikation tilbyder kompenserende specialundervisning til unge og voksne med fysiske eller psykiske handicaps. Voksenskolen varetager ligeledes undervisningen i forbindelse med den 3-årige særligt tilrettelagt ungdomsuddannelse for unge med særlige behov.

Elevgruppen er personer, som ikke kan få tilstrækkeligt udbytte af samfundets øvrige undervisningstilbud, og som har behov for individuelt tilrettelagte undervisningsforløb, der tager udgangspunkt i den enkeltes forudsætninger, ønsker og behov.

Formålet med den kompenserende specialundervisning er at afhjælpe eller begrænse virkningerne af personernes handicap og dermed forbedre deres muligheder for at deltage aktivt i samfundslivet.

B. Indhold

Skolens tilbud omfatter følgende:

- udredningsforløb
- specialpædagogisk bistand med råd og vejledning
- undervisningsforløb der er organiseret i 3 former:
  - almen grunduddannelse af 2 års varighed
  - kursusundervisning af varierende varighed
  - enkeltfagsundervisning af varierende varighed
- praktik og udslningsarbejde

C. Visitation

Visitationen vil fra 2009 foregå i samarbejde mellem PPR og Voksenskolen.

I øvrigt henvises til www.ppr-aalborg.dk

UNDERVISNING AF TOSPROGEDE ELEVER

Udover de centrale bestemmelser gælder følgende for Aalborg Kommunale Skolevæsen:

A. Målsætning for tokulturelle klasser

Det overordnede mål er integration i skole og samfund med udgangspunkt i det enkelte barns tosprogede og tokulturelle forudsætninger og behov og med mulighed for at udvikle egen personlig og kulturel identitet inden for rammerne af den danske institution. Det vil sige:

- Faglig udbytterig undervisning gennem en målrettet indsats for udvikling af andetsproget dansk og understøttelse af den faglige og sproglige indlæring ved hjælp af modersmålet.
- Understøttelse af det tosprogede barns oplevelse af selvværd og udvikling af identitet og kulturel kompetence.
- Udbygget samarbejde med forældrene byggende på ligeværdig dialog, åbenhed og respekt samt forældrenes aktive deltagelse.

B. Organisering

Hos konsulenterne for tosprogede elever under PPR er placeret ansvaret for:

- Oprettelse af modtageklasser til nyankomne elever.
- Visitation af elever med stort behov for undervisning i dansk som andetsprog
- Bevilling af timer til undervisning af tosprogede elever
- Pædagogisk vejledning til skolerne vedrørende undervisning og integration af tosprogede elever
- Koordinering af samarbejdet mellem skolevæsenet og andre institutioner, som varetager integrationsarbejde.
- Kurser og videreuddannelse for lærere og pædagoger, som arbejder med tosprogede elever.
- Oprettelse af modersmålsundervisning til EU-borgere.
- Central indskrivning af tosprogede skolestartere med behov.

Ansvaret for undervisningen har skolelederen på den skole, hvor eleverne går.

C. Modtageklasser

For nyankomne elever etableres basisundervisning i dansk som andetsprog iflg. bekendtgørelsens §4 og §5 i *modtageklasser* - for elever i kommunens yderområder evt. på hold. Modtageklasser og basishold bestræbes oprettet hvert år i forbindelse med skoleårets planlægning, eller senere året i skoleåret, hvis behovet opstår, efter følgende retningslinier:

- I det omfang det er muligt, oprettes modersmålssprogede modtageklasser med tosprogede lærere.
- Klasserne har en størrelse på maksimalt 12 elever ved skoleårets start. M3 og M4-klasser dog 16 elever.
- Klasserne placeres geografisk hensigtsmæssigt.

Der oprettes følgende kategorier af modtageklasser:

M.0 består af elever alderssvarende til børnehaveklasse

M.1 består af elever alderssvarende 1. – 3. klasse.

M.2 består af elever alderssvarende 4. – 6. klasse.

M.3 består af elever alderssvarende 7. – 8. klasse.

M.4 består af elever alderssvarende 9. – 10. klasse.

Elevtimetallet i M.0, M.1 og M.2 skal for den enkelte elev senest efter 3 måneder svare til timetallet på klassetrinet tilsvarende elevens alder.

Elevtimetallet i M.3 og M.4 er 900 U-timer/år.

Modtageklasser tildeles følgende lærerressourcer:

M.0: 2 børnehaveklasseledere (i sproghomogene grupper besættes den ene stilling af en tosproget børnehaveklasselærer) 1200 u-timer/år

M1: 900 u-timer/år (i sproghomogene klasser læses heraf 300 u-timer/år af tosproget lærer)

M2, M3 og M4: 1200 u-timer/år (i sproghomogene klasser læses heraf 300 u-timer/år af tosproget lærer)

Til modtageklasser ansættes lærere, som har særlige kvalifikationer til at undervise i dansk som andetsprog.

D. Udslusning fra modtageklasse

Efter ca. 2 år i modtageklasse udsluses eleverne til normalklasse på distriktsskolen efter indstilling fra lærerne og i samarbejde med konsulenterne for tosprogede elever. Eleverne kan efter forældrenes ønske udsluses til normalklasse på anden skole end distriktsskolen, evt. modtageklasseskolen. 15 – 18-årige elever udsluses evt. "Ung Aalborg Uddannelsescenter".

Udslusningen skal så vidt muligt foregå fra starten af et skoleår. Primo januar afgiver modtageklasseskolen indstilling om skole-/klasseplacering samt støttebehov hos elever.

Skoleafdelingen anbefaler, at eleverne efter ophold i modtageklasser integreres gruppevis i danske klasser. Modtageklasseskolen udarbejder "statusbeskrivelse ved udslusning fra modtageklasse", som fremsendes til kommende skole inden elevens start i normalklassen.

E. Supplerende undervisning i dansk som andetsprog

Integrerede tosprogede elever modtager undervisning i dansk som andetsprog iflg. bekendtgørelsens § 3 og § 6 på skolens kompetencecenter. Til kompetencecentret knyttes et lærerteam, som har særlig interesse i og særlige kvalifikationer til at undervise i dansk som andetsprog.

Timer til kompetencecenterets undervisning i dansk som andetsprog bevilges hvert år efter samlet ansøgning samt indstilling på hver enkelt elev.

Undervisningen gives i overensstemmelse med Undervisningsministeriets aktuelle bestemmelser i form af formål, CKF (signalement), fælles mål, trinmål m.v. for faget dansk som andetsprog.

F. Tokulturelle klasser

Tosprogede elever med integrationsmæssige behov, som starter skolegang i børnehaveklasse eller 1. klasse tilstræbes indskolet i tokulturelle klasser.

En tokulturel klasse er en almindelig klasse, hvor en gruppe tosprogede elever med samme modersmål indgår ligeværdigt med den øvrige elevgruppe.

En tokulturel klasse tildeles tosproget lærer i relevant omfang. Tokulturelle børnehaveklasser tilknyttes tosproget børnehaveklasseleder i alle timer.

Tosprogede specialklasse-elever med integrationsmæssige behov tilstræbes så vidt muligt undervist efter samme principper gennem oprettelse af tokulturelle specialklasser.

G. Modersmålsundervisning

Aalborg Kommune tilbyder den lovpligtige modersmålsundervisning af børn fra EU og EØS-lande 3 lektioner ugentligt efter gældende bestemmelser. Modersmålsundervisningen tilrettelægges og tilbydes af Skoleafdelingen.

H. Sprogstimulerende tilbud for førskolebørn

Aalborg Kommune har pligt til at gennemføre en sprogvurdering på børn omkring 3 år optaget i dagtilbud, hvis der på baggrund af sproglige eller andre forhold hos barnet er en formodning om, at børnene har behov for støtte i deres sproglige udvikling.

Sprogstimulering fastsættes ud fra barnets konkrete behov. Sprogstimuleringen er obligatorisk.

Herudover skal der gennemføres en sprogvurdering af tosprogede børn omkring 3 år, der ikke er optaget i dagtilbud. Tosprogede børn, der ikke er optaget i dagtilbud, skal have 15 timers sprogstimulering om ugen, hvis sprogvurderingen viser, der er behov for en særlig indsats. Sprogstimuleringen er obligatorisk.

I henhold til en ændring i dagtilbudsloven skal tosprogede børn tildeles en 30 timers dagtilbudsplads, hvis en eller begge forældre ikke er i beskæftigelse.

Sprogvurdering og sprogstimulering varetages af særligt kvalificeret personale.

I. Tolkning

Skoleafdelingen anbefaler, at skolerne anvender professionelle tolke for at sikre et ligeværdigt skole-hjem-samarbejde. Tolke rekvireres ved Integrationscentret i Aalborg Kommune. (Retningslinier for bestilling af tolkeopgaver findes på KLIK under Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen).

J. Sent ankomne tosprogede unge

Visitering af tosprogede 16 – 18-årige sker i samarbejde mellem konsulenterne for tosprogede elever og ”Den koordinerede integrationsindsats for tosprogede unge”.

Undervisningen i M.4-klasserne og 10. klasse Tosproget Linie er omfattet af den koordinerede integrationsindsats.

K. Økonomi

Ved nyoprettelse af en modtageklasse gives et engangsbeløb på 10.000 kr. til undervisningsmaterialer. Til ekskursioner tildeles 2.500 kr. årligt.

De Pædagogiske LæringsCentre (PLC)

A. Præsentation af lovgrundlag

De Pædagogiske LæringsCentre i Aalborg skal fungere i henhold til **Folkeskolelovens § 19** stk. 2 og 3 (Ved hver selvstændig skole oprettes et skolebibliotek som et pædagogisk servicecenter. Skolebiblioteket er en del af skolens virksomhed....) **§ 30a og § 40** med bemærkninger og kommentarer samt UVM's **Bekendtgørelse nr. 174 af 13. marts 1995** (...Skolebiblioteket stiller undervisningsmidler til rådighed for skolens undervisning og yder vejledning i brugen heraf. Skolebiblioteket bidrager endvidere til skolens udvikling...).

Foruden lovgrundlaget udgør denne styrelsesvedtægt for skolevæsenet i Aalborg en rammebestemmelse, der beskriver det fælles, sammenhængende skolebibliotekssystem.

I tilknytning hertil er der udarbejdet kommunale administrationsregler omkring fx ansættelse af en ansvarshavende skolebibliotekar på hver skole, sammensætning af skolebiblioteksteam, budgetdannelse af samlet centralt driftsbudget med dispositionsret udlagt til den enkelte skole mv.

Evt. indgås kommunal aftale om akkord for skolebibliotekarer.

B. Målsætning

Pædagogisk Læringscenter skal fungere innovativt og formidlende i samarbejde med it-vejledere, lærere/pædagoger og ledelse, så der skabes forudsætninger for undervisning, læring og løbende pædagogisk udvikling

C. Fysiske rammer

Mål

Pædagogisk Læringscenter skal indgå som en central del af skolens læringsmiljø

Handling

Pædagogisk Læringscenter skal være centralt placeret på skolen, så alle har let adgang hertil, og der skal være gode fysiske rammer, så det kan fungere som et udvidet klasse-/læringsrum - et arbejdslokale for undervisning med arbejdspladser til såvel gruppe som individuel brug og som forberedelsesrum for personalet.

Der skal være adgang til internetsøgning, IT-arbejdspladser, aktuelle kommunikationsmidler og formidlingsværktøjer.

I tæt tilknytning til Pædagogisk Læringscenter skal der være pædagogisk værksted/medieværksted med mulighed for traditionel og kreativ bearbejdning for elever og pædagogisk personale.
Der skal være udstillingsmulighed for eleverarbejder, kunstnere mv.
Højt-læsningsrum, foredragslokale o.lign. skal ligeledes ligge i tilknytning til Pædagogisk Læringscenter.

D. Funktion

Mål

Pædagogisk LæringsCenter skal for elever, lærere og pædagoger være et inspirerende lære- og væremiljø, der fungerer som en forlængelse af klasseværelset samt som et kulturskabende og kulturformidlende læringsmiljø

Handling

Pædagogisk LæringsCenter er centrum for lærernes planlægning og udvikling af undervisningen.

Pædagogisk LæringsCenter iværksætter initiativer, der understøtter skolens løbende udvikling.

E. Personale

Mål

Pædagogisk Læringscenter skal have en ansvarshavende skolebibliotekar, som leder af et velfungerende, bredt sammensat team. Teamet skal tilsammen have de fornødne kompetencer til at kunne undervise, rådgive og vejlede elever og lærere i alle fag om alle undervisningsmidler.

Handling

Skolebibliotekarerne skal være læreruddannede og have gennemgået skolebibliotekaruddannelsen jf. Bekendtgørelsen §9 stk. 2.

Pædagogisk LæringsCenter-team skal være et selvstyrende team med medarbejdere, der har undervisningserfaring, er fagligt dygtige samt har lyst og evne til samarbejde, koordinering, formidling, rådgivning.

Personalet varetager aktivt opgaver som undervisning, vejledning og formidling i relation til læring og læreprocesser herunder vejledning og rådgivning til alle indenfor anvendelse af alle undervisningsmidler.

Personalet videreuddanner sig løbende.

Den ansvarshavende skolebibliotekar er aktiv medspiller i skolens pædagogiske udvikling sammen med skolens ledelse/udviklingsudvalg.

Pædagogisk LæringsCenter-teamet bør endvidere være repræsenteret i de af skolens udvalg, der arbejder med indkøb af undervisningsmidler, koordinering, PR- og forældreinformation.

Pædagogisk LæringsCenter-teamet danner netværk med andre skolers Pædagogiske LæringsCenter-team og samarbejder med Pædagogisk MedieCenter og PITT.

Pædagogisk LæringsCenter er forbindelsesled til eksterne undervisningsmiddelsamlinger, leverandører, kulturinstitutioner og andre.

F. Den enkelte elev

Mål

Pædagogisk LæringsCenter skal fremme elevernes faglige og alsidige personlige udvikling ved at øge deres lære- og læselyst.

Handling

Pædagogisk LæringsCenter er indrettet som et dynamisk lærested og hyggeligt værested, der til stadighed giver mulighed for udfordring og forundring. Et sted, der er med til at pirre elevernes nysgerrighed og lærelyst.

Pædagogisk LæringsCenter-team står for kulturelle arrangementer/ arrangerer udstillinger, læser højt, fortæller og medvirker ved skøn- og faglitterære læsekurser.

G. Undervisningsmidler

Mål

Pædagogisk LæringsCenter stiller tidssvarende fysiske og virtuelle undervisningsmidler til rådighed for forberedelse, læring og undervisning.

Handling

Hver skole har et undervisningsmiddeludvalg. Pædagogisk LæringsCenter indkøber, vedligeholder og formidler undervisningsmidler, der er alsidigt sammensat, af aktuel karakter og i overensstemmelse med Fælles Mål samt materialer til elevernes fritidslæsning

H. Faglige mål og skoleudvikling

Mål

Pædagogisk LæringsCenter skal understøtte folkeskolens formål, Fælles Mål samt være med til at realisere den enkelte skoles værdigrundlag og indsatsområder.

Elever og lærere/pædagoger skal have mulighed for at indsamle, bearbejde og formidle informationer samt udvikle fortrolighed med forskellige udtryksformer.

Handling

Pædagogisk LæringsCenter-team samarbejder med og inspirerer lærere/fagteam omkring årsplanlægning og tilrettelæggelse af undervisningen. Skolebibliotekarerne samarbejder med skoleledelsen og personalet om folkeskolens formål samt realisering af nye pædagogiske tiltag.

Pædagogisk LæringsCenter-team afholder kurser for elever/lærere bl.a. i informationssøgning og brug af IT og andre medier.

I. Åbningstid

Mål

Lærere/pædagoger/elever bør kunne søge råd og vejledning hos Pædagogisk Læringscenter-teamet i en åbningstid, der dækker hele skolens samlede undervisningstid, evt. ud over almindelig skoletid ved arbejde med projektopgaver, tilbud om lektielæsning mv.

Handling

Pædagogisk LæringsCenter er åbent og tilgængelig med bemanding af skolebiblioteks- eller it-fagligt personale hele skoledagen.

DUS-ORDNINGEN

A. Grundprincipper

DUS-ordningen er Aalborg kommunes skolefritidsordning, som er oprettet i henhold til folkeskolelovens § 3, stk. 4.

DUS-ordningen er et socialpædagogisk skolefritidstilbud med pladsgaranti til børn i børnehaveklasse - 3. klasse.

Der opkræves forældrebetaling, som fastsættes af byrådet.

DUS-ordningen er et tilbud med kontrolleret fremmøde, dog således at børn i 3. klasse har mulighed for et ikke-kontrolleret fremmøde til nedsat takst.

DUS-ordningens åbningstid er som udgangspunkt fra 07.00 til 17.00. På skoledage dog 07.00 til 08.00 - og 12.45 til 17.00. Dog tilpasset den enkelte skoles lokale ønsker og behov.

Anderledes åbningstid og ferielukning kan iværksættes af fælleslederen på den enkelte skole med respekt af normeringsniveau og bestræbelserne på at nå højst muligt serviceniveau.

Børn med særlige sociale eller pædagogiske behov kan mod dispensation forblive udover 3. klasse.

I tilknytning til DUS-ordningens hovedområde, herunder 2-sprogede børn, er følgende funktioner organiseret: landsbyordninger for 3-5 årige børn, specialgrupper, 10-12 (14) års tilbud og 1 specialinstitution oprettet i henhold til Servicelovens § 7.

I takt med overgangen til fællesledelse/teamledelse organiseres den enkelte skoles DUS-virksomhed efter lokale mål, ønsker og behov ud fra principperne om størst mulig, lokal parathed - samlet ejerskab med henvisning til Aalborg Kommunes overordnede personalepolitik.

B. Formål og opgave

DUS-ordningens socialpædagogiske formål er i et samarbejde at støtte barnets alsidige og hele udvikling i et trygt og udviklende miljø med stabile voksenkontakter. DUS-ordningen supplerer hjemmets opdragelse og skolens undervisning.

DUS-ordningens socialpædagogiske opgave er at give børnene størst mulig livskvalitet og medvirke til udvikling af personlige kompetencer. Denne opgave er en integreret del af skolens samlede virksomhed.

Grundlaget for at sikre disse mål er primært de uformelle læreprocesser, hvor legen er et vigtigt element for udviklingen af børnenes sociale kompetencer, kommunikation, æstetisk og skabende virksomhed, og personlighed i det hele taget.

C. Ledelsesstruktur

Skolebestyrelsen

Skolebestyrelsen fører tilsyn med skolens virksomhed; således også med DUS-ordningen.

Skolelederen

Skolelederen varetager den overordnede pædagogiske og administrative ledelse af skolens samlede virksomhed - herunder DUS-ordningen - og kan derfor træffe endelig afgørelse i alle spørgsmål.

DUS-fællesleder

DUS-fælleslederen varetager den overordnede, daglige pædagogiske og administrative ledelse af DUS-ordningen i samarbejde med DUS-ordningens øvrige ledere og personale jvf. samarbejdsudvalgets regler om medbestemmelse.

Skolens teamledelse

DUS-fællesleder indgår i skolens teamledelse.

D. Normeringsforhold m.v.

Stillingerne i DUS-ordningerne normeres til uddannet personale i henhold til pædagog-overenskomsten og til uddannet personale i henhold til pædagogmedhjælperoverenskomsten.

E. Grundnormering

Personaleressourcen til skolefritidsformål er sammensat af tre hovedelementer: en grundnormering (G), en normering til andet (A) og en normering til obligatoriske timer i 0.-2. klasse (O). Endvidere til dels en vikarressource.

Grundnormeringen (G-normering) er udtryk for det politisk vedtagne serviceniveau for det rene fritidstilbud (morgenåbning, eftermiddagstilbud og skolefridagstilbud), tilpasset diverse tilkomne udvidelser af undervisningstiden på 0.-3.klassetrin. Samtidig er grundnormeringen basis for arbejdet med DUS-indholdsplan.

Ledelsestid defineres lokalt og hentes ud af grundnormeringen.

Serviceniveauet er angivet som en løntimefaktor pr. barn pr. uge.

Grundnormering: $\text{børnetal} \times 2,14 + 1,5$ (løntime $\times$ klassetal)

Grundnormeringens børnetalsafhængige del udmeldes i pædagogtimer.

”Andet-normering”

Normeringen til andet (A-normering) end rent fritidsformål (G-normering) er udtryk for den ressource, der skaber grundlag for pædagog-lærersamarbejde, der omfatter de vedtagne principper i skolestartspolitikken (Godt på vej!)

Der er tale om tværfagligt samarbejde og indsats, der altovervejende ligger i undervisningstiden i form af bl.a. differentieringsindsats (holddeling osv.)

støttegivning, kompetencecenterindsats, styrkelse af forældresamarbejdet, forbedret overgang.

A- normering: 5 løntimer x klasseantal + børnetal x 0,15 (løntimer/barn/uge).
Alle disse timer udmeldes som pædagogtimer.

O-normering

O-normeringen, som står for Obligatoriske timer er den ressource, der tilgår skolerne som følge af beslutningen om 25-lektioner/uge i børnehaveklasse til 2. klasse. O-normering tildeles DUS-ordningen.

O-normering: antal spor x 13 = løntimer/uge. Timerne udmeldes som pædagogtimer.

Der udmeldes 3 % til vikar af den samlede normering (G-, A- og O-normering).

Børnehaveklasselederen kan indgå i DUS-ordningen for at opnå fuldtidsbeskæftigelse. Børnehaveklasselederen kan forrette tjeneste før kl. 08.00 og efter kl. 12.45 i DUS-ordningen.

Inden for normeringen varetager DUS-fælleslederen administrationen. Ansvar for anvendelsen af overlappningstimerne og placeringen af børnehaveklasselederens arbejdstid ligger hos skolelederen.

F. "Ny skoledag"

I det omfang "Ny skoledag" (Halsmodellen) ønskes indført, fremsender den enkelte skolebestyrelse konkret ansøgning til Skole- og Kulturudvalget, som godkender.

G. Landsbyordning

Nogle DUS-ordninger, som oftest i geografisk afgrænsede områder, er etableret som landsbyordninger. Her er DUS-ordningen for de 6-9 årige suppleret med børnehavegrupper for skoledistriktets 3-5 årige børn.

Landsbyordningens børnehavedel: børnetal x 5,15 t/u.

H. Fritidstilbud til de 10-12 (14 årige) (DUS II)

DUS II-ordninger, etableret efter folkeskolens § 3, stk. 4, er en overbygning på DUS-ordningerne.

I forhold til de lidt ældre børn er opgaven at skabe et grundlag for udvikling af varige interesser og kammeratskaber. Åbningstiden er 40 uger årligt (skoleugerne)

DUS II: 1,1 time/barn i 52 uger

I. "Den centrale obligatoriske indsats" – i forhold til tosprogede i DUS.

Hovedprincipperne i den tokulturelle integrationsindsats i DUS er, at børnene så vidt muligt integreres i sproghomogene sammenhænge. Herved bliver det muligt at tilrettelægge indsatsen, så den tager udgangspunkt i det enkelte barn og børnegruppens samlede sproglige og kulturelle kompetencer og hensyn til særlige behov.

Visiteringen af flygtninge-/indvandrerbørn foregår centralt i PPR.

Statusskemaerne er et redskab til sikring af kvalitet og udvikling af den særlige integrationsindsats, og ud fra beskrivelsen tildeles statusal som danner baggrund for normeringstildelingen.

Der er afsat en samlet ressource på 2.570 ugentlige timer. Timerne fordeles mellem pædagoger og to-kulturelle medarbejdere. 20 % af normeringsressourcen anvendes i skoledelen.

J. Fritidstilbud til børn med specielle behov.

I tilknytning til DUS-ordningen er der oprettet fritidstilbud til børn med specielle behov.

Der er oprettet følgende specialgrupper:

- børn med massive indlærings vanskeligheder
- børn med generelle indlærings vanskeligheder
- børn med ADHD
- børn med fysiske handicaps
- AKT – (adfærd, kontakt, trivsel)

Der normeres med mellem 9 og 15 pædagogtimer ugentligt. 20 % af ressourcen anvendes i skoledelen.

Aalborg Kommunes vejledende undervisningstimal samt minimumstimal for skoleåret 2011/12 samt efterfølgende skoleår

Timefordelingsplan Årsnormer - klokketimer		Klassetrin:									minimum- timal	Vejledende timal	
		Bh.kl.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.			9.
												1. - 9. kl.	1. - 9. kl.
Humanistiske fag	Minimumstimal			1090			1015				1320		
	Dansk	330	300	270	180	180	180	180	180	180	180		1980
	Engelsk			60	60	90	90	90	90	90	90		570
	Tysk								90	120	120		330
	Historie			30	60	60	60	60	60	60	30		360
	Kristendomsk. Samfundsfag	60	30	30	30	30	30	60			30	30	300
Vejledende timal årlige klokketimer										60	60		120
Naturfag	Minimumstimal			560			515				790		
	Matematik	150	150	150	120	120	120	120	120	120	120		1170
	Natur/teknik	30	30	60	60	60	60						300
	Geografi								30	60	30		120
	Biologi								60	60	30		150
	Fysik/kemi								60	60	90		210
Vejledende timal årlige klokketimer													
Praktisk/musiske fag	Minimumstimal			430			690				325		
	Idræt	30	60	60	60	90	90	60	60	60			570
	Musik	30	60	60	60	30	30						270
	Billedkunst	30	60	60	60	30							240
	Håndarbejde Sløjd Hjemkundskab				60	120	120	90					390
	Valgfag								60	60			120
Vejledende timal årlige klokketimer													
O-timer		60	37,5										97,5
Klassens tid	Minimumstimal			70			70				85		
		30	22,5	22,5	22,5	22,5	30	30	30	30			240
Samlet minimumstimal				2150			2290				2520	6960	
Årligt undervisningstimal		750	750	802,5	772,5	832,5	840	870	990	930			7537,5
Børnehaveklasse	600												
Børnehaveklasse O-timer	150												
Minimumstimal dansk (1.-3. kl.)		900											
Minimumstimal matematik (1.-3. kl.)		450											
Minimumstimal historie (4.-6. kl.)		180											

(minimumstimal er angivet med fed)

02.03.11

Bilag B: Skolerne og deres omfang

	Skole	Skolekode	Bh.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
1	Bislev Skole	831-001								Nibe Skole			
2	Byplanvejens Skole	851-050											
3	Ellidshøj Skole	851-004								Ferslev Skole			
4	Farstrup Skole	831-002											
5	Ferslev Skole	851-005											
6	Filstedvejens Skole	851-049											
7	Frejlev Skole	851-007											
8	Gandrup Skole	817-001											
9	Gistrup Skole	851-009											
10	Gl. Hasseris Skole	851-010											
11	Gl. Lindholm Skole	851-011											
12	Grindsted Skole	851-014								Vodskov Skole			
13	Gudumholm Skole	837-002											
14	Gug Skole	851-015											
15	Hals Skole	817-002											
16	Herningvej Skole	851-066											
17	Hou Skole	817-003								Hals Skole			
18	Højvangskolen	851-064											
19	Klarup Skole	851-024											
20	Kongerslev Skole	837-004											
21	Kærbyskolen	851-019								V. Mariendal Skole			
22	Langholt Skole	851-017								Vodskov Skole			
23	Løvvangskolen	851-045											
24	Mellervangskolen	851-044											
25	Mou Skole	837-003											
26	Nibe Skole	831-003											
27	Nr. Uttrup Skole	851-020											
28	Nørholm Skole	851-021											
29	Nøvling Skole	851-022								Frejlev Skole			
30	Sebber Skole	831-004								Gug Skole			
31	Seminarieskolen	851-054								Farstrup Skole			
32	Skansevejens Skole	851-026											
33	Sofiendalskolen	851-027											
34	Stolpedalsskolen	851-028											
35	Sulsted Skole	851-029											
36	Svenstrup Skole	851-030											
37	Sønderbroskolen	851-031											
38	Sønderholm Skole	851-032											
39	Toftthøjskolen	837-006											
40	Tornhøjskolen	851-048											
41	Tylstrup Skole	851-034											
42	Ulsted Skole	817-004								Sulsted Skole			
43	Vadum Skole	851-036								Hals Skole			
44	Vejgaard Østre Skole	851-037											
45	Vestbjerg Skole	851-039											
46	Vester Hassing Skole	817-005											
47	Vesterkærets Skole	851-041											
48	V. Mariendal Skole	851-040											
49	Vodskov Skole	851-042											
50	Vaarst/Fjellerad Skole	851-006								Gistrup Skole			